

Szabályzat és Utasítás a középiskolai tanárjelöltek gyakorlati képzéséről. Kiadott a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 1929. évi 525—5—18. számú rendeletével. Bp. 1929. Királyi Magyar Egyetemi Nyomda. (N. 8-r., 26 l.)

VEGYES.

Tudomány-e a pedagógia? E különösen újabban sokat vitatott kérdést érdekesen világítja meg a *Deutsches Institut für wissenschaftliche Pädagogik* folyóiratában, a *Vierteljahrschrift für wissenschaftliche Pädagogik* folyóévi első számában *Ob Pädagogik eine Wissenschaft sei* címmel megjelent tíz lap terjedelmű cikk Dr. Behn Siegfried bonni egyetemi tanár tollából. A szerző azon kezdi, hogy ezt a súlyos kérdést, rendszerint összezavarják, mert kiki mást és mást ért pedagógia, illetőleg tudomány alatt. E zavar elkerülése végett ő szokatlan, de ügyes formában igyekszik a kérdésre világosságot deríteni: megannyi rövid cikkelyben 16 kérdést vet fel, amelyekre igennel vagy nemmel felel, amit azután bővebben megokol.

Ime néhány e kérdések közül: Mesterkéltnél vagy mesterkéletlen (*naiv oder nicht naiv*) legyen-e a nevelői cselekvés (*erzieherisches Tun*)? Válasz: van rá eset, amikor mesterkéletlen kell, hogy legyen; a nem-naiv nevelés sem mindig „tudományos”. Milyen mértékben kívánatos a tudományosan szabályozott nevelés? egyértelmű-e a tudományos pedagógiai tevékenységgel? Nem, mert a nevelés még nem pedagógia, vagyis nem neveléstudomány. Művészet-e a gyakorlati nevelés? Nem. — Művésztudomány-e a nevelés? Nem. — Céljára a nevelésnek a tudomány? Igen. — Tudományos-e a nevelési cselekvésnek minden elmélete? Nem. — Tudományos-e a nevelési cselekvésnek némely elmélete? Igen. — De különleges (*sui generis*) tudomány-e ez? Nem. — Vajjon a tudományos kutatás eredményei-e azok az etikai normák, amelyekhez minden nevelési cselekvésnek igazodnia kellene? Nem. — Rendezettek, megokoltak, bizonyítottak-e ezek az erkölcsi normák? Igen. — Vannak-e esztétikai nevelési elméletek, amelyek megállják helyüket? Igen és nem.

Elmés fejtegetéseinek eredményeit a szerző a következő tételbe foglalja össze: 1. Csak egynemely nevelői cselekvés tudományosan szabályozott. 2. A nevelői cselekvés elmélete csak részben eredménye a tudományos kutatásnak és tartalma a tudományos előadásnak. 3. Ez a (szűkebb értelemben vett) pedagógia valódi (*echte*) tudomány azon egységességénél fogva, amelyet kizárólag a nevelési cél kutatására irányuló szempontjai követnek, továbbá a szigorú és ellenőrizhető metodika alkalmazásánál fogva. 4. Jóllehet ez a (szűkebb értelemben vett) pedagógia valódi tudomány, mégsem primér és önálló, hanem szekundér tudomány, mert nem rendelkezik saját módszerekkel, hanem ezeket a primér tudományoktól: az etikától, pszichológiától, biológiától, statisztikától stb. kölcsönzi. 5. A pedagógia, mint a többi másodrendű

(II. Ranges) tudományok, pl. az orvostudomány, nem kevésbé „tudományos“, mint a primér tudományok, mert egy disciplina vagy tudomány, vagy nem. 6. A szűkebb értelemben vett pedagógiát, mint tudományt, képviselőt illeti meg az egyetemen. 7. A pedagógiának, valamint történetének tárgyalása tehát teljes joggal tekinthet el attól, hogy tárgyában csakis a tudományos pedagógiára szorítkozzék. Ez nem tudománytalan (*unwissenschaftlich*), mert a legtöbb tudomány olyan kutatótárggyal rendelkezik, amely maga sem tudomány. Aki csak tudományos pedagógiát hajlandó elismerni, nem kevésbé szűkíti meg kutató feladatát. (kf.)

Montessori Mária tanfolyama. XV. gyakorlati tanfolyamát fogja tartani *Montessori Mária* olaszok és idegenek számára Rómában 1930 januártól júniusig. A tanfolyamot Montessori Mária személyesen vezeti. A tanfolyam a Montessori-módszer elméletét és gyakorlatát fogja adni, úgy, ahogyan a Casa dei Bambini-ban és az elemi iskolákban kialakult. Azonkívül a vallási és a családi nevelés, valamint a középiskolai oktatás elvei is sorra kerülnek. Az elméleti előadásokat, körülbelül 60-at, Montessori Mária maga tartja, mégpedig háromszor egy héten. A tanszerek használatába beavató, mintegy 70 gyakorlati óra is az ő felügyelete alatt fog állni. Ezenkívül körülbelül 50 hospitálás is tervbe van véve. Az előadások olasz nyelven fognak folyni, de német és angol fordításokról is gondoskodnak. A tanfolyamot azok számára tartják, akik pedagógiai kérdésekkel behatóan óhajtanak foglalkozni, akik mint tanítónők vagy óvónők a rendszert be akarják vezetni iskoláikba, továbbá: szülők számára, akiket a gyermekek szellemi egészségtana érdekel. Az előadások este 6 órakor lesznek, úgyhogy a helybeliek napi munkájuk mellett végezhetik a tanfolyamot. A hospitálások a római Montessori-iskolában lesznek. A tanfolyam végeztével azok, akik a tanfolyamot rendszeresen hallgatták a vizsgát sikeresen letették, oly oklevelet kapnak, amely a Montessori elvei szerint való tanításra képesít. A beíratási díj külföldieknek 30 líra.

MAGYAR PAEDAGOGIAI TÁRSASÁG.

1929 október 19-én *Weszely Ödön* elnökletével tartott felolvasó ülésünkön *Dékány István* rendes tag olvasott föl ezzel a címmel: *A történetdidaktika filozófiai alapjai*.

Az 1929 november 16-i felolvasó ülésen *Weszely Ödön* elnökölt s a tárgysorozaton a következő felolvasások szerepeltek: *Szilády Zoltán: Zeyk Miklós pedagógiai munkái.* — *Kovács Rezső: A testnevelési tudomány teendői itthon.*

57

EGYETEMI NYOMDA. 1929. BUDAPEST VIII., MÚZEUM-KÖRÚT 6. SZÁM

(DR. SZÁKÓ-ELEMER)

